

ції самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю. По суті розроблена нова навчальна програма, яка відображає досягнення сучасної світової фінансової думки. Зміст дисципліни доповнено рядом додаткових тем, зокрема: «Генетиз і еволюція фінансів», «Становлення і розвиток фінансової науки», «Фінансова безпека держави», «Фінансовий менеджмент», «Фінанси Європейського Союзу», «Фінанси країн з розвиненою ринковою економікою» та ін. Це дозволить сформувати новий фінансовий світогляд випускників, підняти рівень їх фахової підготовки.

Інноваційна перебудова навчального процесу передбачає і зміни у самій лекції, коли на перший план виступають проблемні питання. Добре підготовлені і організовані лекції передають нову інформацію; роз'яснюють і упорядковують складні поняття; розвивають творчі здібності та моделюють процес розв'язання проблем; аналізують та показують зв'язок між різними фінансовими категоріями і явищами; піддають сумніву переконання та породжують мотивацію до подальшого навчання.

Фундаменталізація навчального процесу не протирічить його індивідуалізації. Наприклад, після вивчення нормативної дисципліни «Фінанси» студент спеціальності 6104 при формуванні індивідуального плану на наступні семестри може включити до варіативної складової зазначеного плану пакетну дисципліну «Фінанси III», яка включає модулі «Фондовий ринок» і «Ведення реєстру власників іменних цінних паперів» або «Торгівля цінними паперами». Це дає можливість отримати більш глибокі і системні знання у царині даної сфери фінансових відносин і підвищити свою конкурентоспроможність на ринку праці.

Н. С. Румянцева, старш. викл.,
кафедра міжнародної економіки

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

Методика викладання курсів та спецкурсів фахового спрямування є невід'ємною частиною методичного забезпечення навчального процесу. Проте при викладанні лекційного матеріалу з професійно-орієнтованих дисциплін треба враховувати різні обста-

вини, фактори, які передбачають уточнення загальноприйнятих педагогічних методів. Зокрема, це стосується наступного. По-перше, при викладанні фахових дисциплін треба обов'язково враховувати особливості факультету та спеціальності, спеціалізації, яких набувають студенти. По-друге, суттєве значення має навчальний план, який передбачає певне співвідношення лекційних годин, семінарських занять та часу, що відводиться на самостійну роботу студентів. Тут йдеться про те, що найважливіші проблеми курсу варто викладати на лекціях, а частину питань доцільно винести на семінарське заняття та самостійне опрацювання студентами заздалегідь визначеного матеріалу. По-третє. Певна відмінність методики викладання фахових дисциплін залежить і від форми навчання студентів, а саме денної, вечірньої, заочної. При цьому треба мати на увазі, з одного боку, певну обмеженість часу для лекцій на вечірньому і заочному відділенні. З іншого — доцільно враховувати склад студентів на вечірній та заочній формах навчання, переважна частина яких працює на підприємствах і має життєвий досвід.

Відповідно до зазначених вище обмежень, методику викладання фахових дисциплін можна розглядати і застосовувати у двох напрямках. Перший напрям передбачає використання загальних принципів, методів викладання фахових дисциплін. Другий — спрямований на застосування часткових методів викладання, які торкаються особливостей вивчення матеріалу кожної лекції фахового спрямування.

Щодо загальних методів, принципів професійно-орієнтованих курсів, то вони в цілому співпадають з основними методами викладання економічних та, насамперед, загальноосвітніх дисциплін. Головними серед них є наступні. В першу чергу, треба відзначити проблемний метод навчання. Він передбачає створення проблемних ситуацій, завдань та обґрунтування різних шляхів їх розв'язання.

До загальних методів викладання фахових дисциплін треба віднести дискусії. При розгляді окремих важливих положень доцільно подати точки зору по даному питанню та узагальнити їх. Необхідно виділити також і такий метод активізації сприйняття студентами лекційного матеріалу, як комунікативний. Він передбачає налагодження безпосереднього зв'язку викладача і студента шляхом постановки до аудиторії окремих запитань, які повинні знати студенти. Йдеться, наприклад, про визначення окремих понять, що вивчались студентами на попередніх лекціях або курсах.

До дієвих загальних методів викладання фахових дисциплін обов'язково треба віднести використання технічних засобів навчання. Оптимального застосування технічних засобів навчання можна досягнути при використанні мультимедійного проектора. На лекціях з фахових курсів на екран проектуються схеми, таблиці, формули. При використанні технічних засобів навчання важливо поєднувати теоретичні положення та фактологічні дані.

Крім загальних методів при викладанні фахових дисциплін доцільно використовувати часткові методи подання лекційного матеріалу. Останні торкаються специфіки методичного забезпечення викладання окремих тем курсів. Тут, насамперед, найефективнішим є використання проблемного методу навчання.

Отже, методика викладання фахових дисциплін має ґрунтуватись на поєднанні загальних і часткових методів розгляду лекційного матеріалу.

Л. О. Савенкова, завідувач кафедри педагогіки та психології, д-р пед. наук, проф.

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА

За своїм змістом, формами та методами освіта не є незмінним феноменом. Вона завжди враховує перспективи й тенденції розвитку людства, національного буття народу.

Найзначущою особливістю сучасної системи освіти є співіснування двох стратегій організації навчання — традиційної та інноваційної. Інноваційна стратегія навчання вимагає від викладача оволодіння інноваційною професійною діяльністю, що дозволить йому впроваджувати інноваційні технології (такі, наприклад, як діалогове навчання; дистанційне, особистісно-орієнтоване, контекстне, проблемно-діяльнісне, проєктивне; рефлексивно-творче, або як його ще називають, креативне навчання).

Застосуємо системний підхід до вирізнення структурних та функціональних компонентів інноваційної діяльності викладача.

Першим із цих компонентів є мотиваційний компонент інноваційної діяльності. Зауважимо, що традиційно мотивацію розділяють на внутрішню і зовнішню, маючи на увазі джерело спонукання.

У мотиваційному компоненті інноваційної діяльності дослідники виділяють наступні мотиви: матеріальні стимули, мотиви